

PROSOPO
GRAPHIAE HE-
ROVM ATQVE ILLV-
STRIVM VIRORVM TOTIVS
Germaniæ,
PARS SECVNDA.

IN HAC PERSONARVM
DESCRIPTIONE OMNIVM TAM ARMIS ET AV-
toritate, quàm literis & religione totius Germaniæ celebrium uirorum Vitæ
& res præclare gestæ bona fide referuntur, à Carolo Magno primo Germa-
norum Imperatore, atq; anno post Christi natiuitatem octingentesimo,
ad Maximilianum primum Cæsarem, ipsumq; annum
Christi millesimum quingentesi-
mum usq;

OPVS PLANE NOVVM ET VTI-
LISSIMVM, EX OMNIVM FERE GENTIVM CHRO-
nicis, Annalibus, & Historijs magna diligentia excerptum: & uiuis Heroum imaginibus (quan-
tum fieri potuit) passim illustratum: & nunc primùm in patriæ honorem in lucem edi-
tum. ita quod instar perpetuæ Historiæ Germanorum
esse possit.

Authore HEINRICO PANTALEONE Physico
Basiliensi.

BASILEAE, IN OFFICINA NICOLAI
Brylingerii, Anno 1565.

HEINRICVS PANTALEON ANNO
aetatis 43.

M. SAMVEL HOLZACHIVS, BASILIENSIS ACADEMIAE
professor Poeticus, in clarissimi uiri Heinrichi Pantaleonis praecceptoris
sui effigiem.

Pantaleonis in hac est uiuida imagine forma:
Qui modo Germanis edidit istud opus.
Qui canit historias omnes, quas Teutona tellus
Tempus ad hoc tulit à tempore diluuij.
Vertendis libris nulli manet usq; secundus:
Ut patriam celebret laude decente suam.
Naturæ interpres: medicos celeberrimus inter:
Atq; inter uates nomina magna gerit.
Germanos armis, studijs, pietate ualentes
Primus descripsit, gloria magna Dei.
Hinc quoq; Pantaleon inter numeraberis illos,
Hoc meritis rerum cognitione decus.
Inuidus hinc liuor, uentosq; lingua faceffat:
Atq; suus meritis attribuatur honos,

RE VE
PRINC
AVIELI ARC
mani Imperij per C

LLVST
DOMINO, D
Brandenburgensi, Du
Burgauio Norri
Rhenensis p
Pantaleon

regi significauit,
argenteis, uentre
parum testaceis in
ancanarum cogni
Prima erat aurea A
ingenta unū annos
Babel æ di
cum Tuisco cur
Nepos confi
regibus, per ann
alata permansit, a
tum summa o
conseruan
constituti
haces Medor
fecit, atq; Sar
citeret. Ab eo te
annos pro l
recciti quisq; suis
in Biblijs co
Cum autem Balt
facris rebus abut
qui Babylonem
echiam illam prima
horuit hæc secūda M
ad Darium ultim

Anno salu-
tis 1310.

guntinum Archiepiscopum constituere. Recusabat quidem id Petrus, atque Balduino petere pergebat. Verum prudens pontifex putabat æquum esse, ut tanta prudentia & doctrina ornatus, Medicus corporis & animæ designaretur. Id quod nostro tempore quibusdam nasutis hominibus displicuit, dum huiusmodi functiones contrarias somniarent. Itaque papa institit, atque Petrum tandem eò redegit ut consentiret. Cum ergo in Germaniam reuersus se Moguntiam contulisset, ab omnibus magna gratulatione susceptus fuit. Eum honoris gradum per sedecim annos magna gloria obtinuit, & cuncta fideliter in sua ditione administravit. Cum autem Imperij maiestas uacaret, atque ipse inter electores magna autoritate esset, effecit ut Henricus septimus Lutzbergensis (cuius olim Medicus fuerat) Cæsar renunciaretur. huius etiam semper in rebus grauissimis consiliarius extitit. Postea eius filium Iohannem Bohemiæ regem coronauit, atque Moguntiam rediens, auream sellam à rege sibi oblatam attulit, & Ecclesiæ dono dedit. Henrico autem defuncto Ludouicum quartum Cæsarem elegit, atque eius partes fortiter defendit. Tandem anno salutis humanæ millesimo trecentesimo uigesimo mortuus, in cathedrali Ecclesia Moguntinensi honorificè sepultus fuit. Anon. in Mogunt. Archiep.

VVILHELMVS TELLVS HELVETICI FOEDERIS AVTHOR.

312

Vilhelmus ille in Heluetia apud Vranienses natus atque educatus fuit. Cum autem is insigni animi & corporis fortitudine esset præditus, breui apud suos magnam authoritatem adeptus est. Eodem tempore Romanum Imperium Henricus septimus Lutzburgensis magna gloria administrabat. Is Heluetiorum interioribus pagis Vraniensibus, Suitensibus, & Vnderuualdensibus priuilegia antecessorum renouauit, atque multis alijs immunitatibus uirtutis ergo ornauit Constantiæ, anno post natum Christum millesimo trecentesimo nono. Præcipue autem ipsis concessit, ut nulli principum nisi Cæsari obedirent, ad nullumque iudicem, nisi præfectum à Cæsare ipsis ordinatum, uocarentur. Erant enim tum Austriæ principes in locis finitimis potentissimi, qui subinde ea loca subigere, atque suæ ditioni coniungere studebant. Cum autem Henricus Cæsar esset mortuus, atque per annum ferè interregnum esset in Imperio, nobiles finitimi Heluetios laceſcebant, atque uarijs iniurijs afficiebant, qui etiam clam ab Austriacis ducibus adiuti, ut tandem optimi uiri bonis suis exhausti, sua sponte proximis principibus sese subijcerent, atque contra nobilium proteruiam eorum auxilium implorarent. Accedebat etiam quod postea ab electoribus duo Cæsares essent constituti, Ludouicus quartus Bauarus, & Fridericus Austriacus, quæ etiam occasio multorum tumultuum per totam Germaniam extitit. Itaque præfecti Imperij apud Heluetios, qui omnia sua bona sub Austriacis ducibus haberent, Friderici partes sequebantur. Verum Heluetij cum intellexissent, maiorem partem Electorum in Ludouicum cõsensisse, eundem tanquam legitime creatum Cæsarem receperunt, sperantes eum pro sua autoritate Austriacos à ui prohibere, atque fideles Imperij subditos defendere posse.

Gesleri proter
uia.

Erat eo tempore Geslerus Imperij nomine præfectus in Suitia et Vrania, is cum sentiret Paganos Ludouici authoritatem sequi, atque aliquos sibi minus esse morigeros, magna arrogantia explorare eius rei authores cogitauit. Itaque

Itaq; pileum in publica uia Altorffensi baculo imposuit, atq; eundem magna obseruantia coli praecepit, tanquam ipsemet presens astaret. Huic etiam loco custodes adhibuit, qui mandatum negligentes obseruarent. Cum itaq; Vuilhelmus Tellus uir magnanimus preteriret, uile illud signum neglexit. eius rei cum admoneretur, respondit: Sese praefectum semper summa ueneratione excepisse & coluisse, idque porro facturum se esse: uerum iniquum esse, ut homo Dei creatura abiectum pileum tanta ueneratione amplecteretur. Id cum Geslerus crudelis praefectus intellexisset, statim Vuilhelmum capi, atq; ad se adduci iussit, sperans sese eius indicio quorundam coniurationem percipere posse. Verum cum is negaret sese eius rei socios habere, alio modo eius animum tetare statuit. Conuocatis enim Vuilhelmi liberis, quaesuit ex eo quem filiorum potissimum diligeret. Id cum is indicasset, puerum elegantis formae ad palum ligari, atq; pomum capiti imponi iussit. Postea patri mandauit, ut centum & uiginti passus a puero constitutus, pomum illud telo peteret. quod si tangeret, mitius se cum illo acturum: sin uero erraret, extremum supplicium expectandum. Vuilhelmus rei atrocitate commotus sese excusare, atq; aliam poenam praescribi petijt. Verum surdo narrabat fabulam. Itaq; cum arcus allatus esset, cum quo miro artificio saepius scopum tangere consueuerat, sese huic negotio accinxit, atq; filio consolato, diuinaq; ope implorata magna omnium admiratione pomum tetigit, atq; a filij capite telo amouit.

Anno salutis 1312.

Dum sese autem huic operi accommodarat, alteram sagittam a tergo iuxta ceruicem thoraci applicauerat. Eius rei causam praefectus sciscitatus, Vuilhelmus respondit, sese id pro more sagittariorum fecisse, qui inter sagittandum duo semper tela parata haberent, quo uno fracto aut laeso, altero uteretur. Verum praefectus acrius instabat, atq; ut ueritatem extorqueret, libertatem ei est pollicitus. Itaq; Vuilhelmus ingenuè dixit, si forte filium sagitta interfecisset, sese altera ipsum praefectum immania haec imperantem petiturum fuisse. Ea confessione praefectus ira accensus inferebat: sese quidem ei uitam pollicitum, uerum perpetuo carcere ipsum puniturum. Itaq; cathenis uinctum subito nauis inferri iussit, ut secundum lacum Lucernam uersus descendens, eum in munitiorem custodiam deportaret. Cum autem in lacu incederent, Dei providentia factum, ut subito maxima tempestas oriretur, & procellae nauem impeterent, adeo ut praefectus cum suis in magno periculo esset. Tum satellites Geslerum hortari coeperunt, ut Tellum uinculis solueret, atq; ad remos ordinaret, esse enim eum uirum fortem, atq; nauticae artis peritissimum, qui facile nauem regere, atq; ad ripam deducere posset. Hac ratione Vuilhelmus reuinctus nauem gubernauit, atq; magna dexteritate deduxit. cum autem non procul a litore ingentem saxum in ipso lacu nouisset, uersus eum locum celeriter nauem direxit. eò cum uenisset, subito arcum suum arripuit, atq; in eum saxum prosiijt, altero pedum nauem magna uia in lacum (locus is etiamnum Tellii patina dicitur) repellens. Tum autem praefectus eum in clamasse fertur, sese id scelus grauius puniturum, atq; Vuilhelmum cum tota familia extirpaturum. Itaq; Vuilhelmus cum sese ad ripam contulisset, ipsius praefecti iter sedulo obseruauit. Cum ergo is quoq; ripam attigisset, atque in uia caua & profunda uersus Vraniam equitaret, Tellus intenso arcu eum supra Kifsnach expectauit, atque praetereuntem sagitta transuerberauit, ut equo lapsus eo statim in loco animam ageret.

Telli peritia sagittandi.

Postea statim sese Vraniam contulit, atq; ut res acta esset omnibus significauit. Tum demum bono animo esse iussus, uarias querelas passim contra praefectorum & nobilium tyrannidem propositas audiuit. Itaq; Tellus cum alijs quibusdam sua consilia conferens, Anno 1314 clam foedus Helueticum inijt, quod paulatim auctum, & eodem anno publico trium pagorum consensu re-

Helueticum foedus initum.

Aa 2 ceptum

312
 Anno salu. ceptum fuit. Itaq; incolæ eius loci sese magno animo coniungentes, nobiles
 1512. ex tota illa ditioe expulerunt, arces eorum funditus destruxerunt, atq; sese &
 patriam in libertatem uendicarunt, quam etiam unâ cum sua posteritate Tel-
 li auspicijs contra nobiles & principes magna gloria inuiolatam ad hodiernum
 diem usq; conseruarunt. Stumpff, lib. 4. Heluet. cap. 53.

IOHANNES EPISCOPVS ARGENTINENSIS.

1314

Iohannes ex tenuis fortunæ parentibus natus fu-
 it. Cum autem ipse fœlici ingenio præditus es-
 set, naturali quodam instinctu literis operam de-
 dit, atq; in uirum doctissimum euasit. Itaq; Alber-
 tus Cæsar Rodolphi filius eum suum cæcellarium
 constituit, atq; res grauissimas ei commisit, quas
 summa dexteritate optimè peregit. Vnde Cæsaris
 beneficio apud Tigurinos præpositus Maioris tē-
 pli constitutus fuit. Cum autem postea Conradus
 præsul Eystetensis mortuus esset, omnium cōsen-
 su eius loci Episcopus electus est. Eam ecclesiam
 summa pietate & animi moderatiōe gubernauit,
 atq; suo exemplo clerum in officio continuit. Ita-

que pontifex eius fama permotus, Cæsaris intercessiōe, anno millesimo tre-
 centesimo septimo eum ob uirtutes Argentinensem præfulem ordinauit, atq;
 Philippum ei successorem in Eystetensi Episcopatu dedit. Cum hoc modo Io-
 hannes ad maximos honores euectus fuisset, primò eius collegij Canonicos,
 qui ob priorem electionem discordabant, benignè composuit, atq; ad cōcor-
 diam redegit. Deinde ea quæ necessaria ibi erant instituit, atq; sua eruditione
 & pietate ubiq; sibi maximum nomen comparauit. scripsit enim libros pluri-
 mos, qui adhuc ibi extant, donec tandem anno 22 Episcopatus uiam uniuersæ
 carnis ingressus, & in Molsheim sepultus est. Anon.

VVERNHERVS STAVFFACHER SVITENSIS.

1315

Vvernherus ex bona familia apud Suintenses
 Heluetiæ pagum natus fuit. Itaq; cum multis
 uirtutibus esset præditus, apud suos in magna au-
 thoritate & existimatione extitit. Cum autem eo
 tempore Vranenses, Suintenses, & Vnderuualde-
 ses Fridericum Austriacum repudiarent, atq; Lu-
 douicum Cæsarem, qui pluribus suffragijs electus
 erat, reciperēt, à Friderici præfectis & finitima no-
 bilitate uarijs modis afflictis fuerūt. Illi enim partes
 Austriacas fouebant, atq; à Friderico subsidia sem-
 per accipiebant. Itaq; præfecti illi suam tyrannidē
 mirum in modum pāsīm exercuerunt, ut eius lo-
 ci incolas ad Friderici obedientiam perducerent,

aut omnino Imperio abstractos Austriacis subijcerēt. Erat tum Geslerus Im-
 perij nomine Vranix & Suintiæ præfectus, qui liberos homines mirum in mo-
 dum exagitauit, id quod prius in Vuilhelmo Tello declaratum fuit. Cum is
 Geslerus Suintiam uenisset, atq; ibidem Stauffacherus domum edificaret, hor-
 rendo aspectu præfectus eum intuitus, quæsiuit, cuius nam domus illa noua
 esset: huic is placidè respondit, Est domini mei præfecti, atq; ego eam à domi-
 no meo feudario iure recipiam. Ea responsiōe Geslerus cōtentus, aliam oc-
 casionem captare desiderabat, ut Stauffacherū grauiter puniret, aut e medio

penitus